

ОСМИСЛИМО ВЕЛИЧ ПОСТАТІ І. БАГРЯНОГО – МАЙСТРА УКРАЇНСЬКОГО СЛОВА, ПОЛІТИЧНОГО ДІЯЧА, ПАТРІОТА УКРАЇНИ

В статті висвітлюється проблеми пізнання і вшанування літератора і публіциста, громадсько - політичного діяча, борця за волю України І. П. Багряного, який повернувся із замовчування на Батьківщину після проголошення Української незалежності.

Ключові слова: І. Багрянний, "Майстерня революційного слова", "Мистецький український рух", "Слово".

На відміну від української еміграції [1, с. 81], в материковій Україні про І. Багряного дізналися тільки після відомих подій 1991 року [2]. Побачили в Україні згодом світ основні його твори, деякі з них були екранізовані [3], зрештою, в "Енциклопедії історії України" було вміщено досить розлогий фрагмент про нього; лауреат Державної премії імені Т. Шевченка (1992, посмертно) [4, с. 162].

Проте об'єктивний показ життєписів, дослідження всього про вітчизняних провідників духовності, а водночас і борців за свободу свого народу, залишається назавжди актуальними, теоретично і практично значущими.

За таких обставин метою нашої статті є чергове привернення уваги до спадщини таких історичних постатей, як І. Багрянний, пізнання і популяризація його, а також розцінювання "старих-нових" штучних підходів до цієї особистості, уточнення, акцентування уваги на деталях та ін.

Багрянний Іван Павлович (літературний псевдонім Лозов'ягіна Івана Павловича; 02. 10. (19.09). 1906-25.08.1963) – український поет, прозаїк, драматург, публіцист, політичний діяч народився в с. Куземин Охтирського району, що на Сумщині.

Закінчив Краснопільську художньо-керамічну профшколу (1922), Київський художній інститут (1929). Першу поезію "У місто", за підписом "І. Багрянний", надруковано у київському часописі "Глобус" (1926). Хоч деякі дослідники вважають, що він публікував й раніше свої твори. Друкувався також у журналах "Гарт", "Кіно", "Плужанин", "Всесвіт". спершу відомий як поет, належав до літературного угруповання "МАРС" (літературна організація письменників Києва "Майстерня літературного слова").

Працював на шахтах Донбасу, обіймав низку посад у різних організаціях.

1927 року виходить перша збірка поезій "До меж заказаних", а 1929 побачила світ поема "Аве Марія", що була відразу ж заборонена цензурою.

В середині квітня 1932 р. Багрянний був заарештований і репресований. Після 11 місяців ув'язнення у Харківській "внутрішній" тюрмі" був засуджений на 5 років таборів і засланий на Далекий Схід. Згодом знову був заарештований, не побувши й року на волі. Затим у зв'язку з тяжкою хворобою легенів у 1940 р. був звільнений з ув'язнення.

В роки німецької окупації проживав в Охтирці, редагував газету "Голос Охтирщини".

У 1943 переїхав до Галичини, де працював у відділі пропаганди УПА. За ініціативою і участю Багряного на Самборщині Львівської області в липні 1940

р. було створено підпільний уряд - Українську Головну Визвольну Раду(УГВР).

У 1944 р. емігрував до Словаччини, потім до Австрії та Німеччини, де поселився в містечку Новий Ульєм. Написав пригодницький роман "Звіролови" (1944), перевидав у 1946-1947 рр. під назвою "Тигролови", присвячений становленні єшовщини в Україні. Брав участь в організації "Мистецтва українського руху" (МУР) - об'єднання українських письменників. Заснував газету "Українські вісті" як орган у створеній ним Української революційно - демократичної партії (УРДП) та її друкований орган - журнал "Наші позиції". Був обраний заступником головою УН Ради (1947-1954). Після припинення діяльності МУР вступив до іншого об'єднання "Слово".

Надзвичайно плідною була його літературно-публіцистична творчість. Крім уже

названих творів, це також поема "Батіг", "Вандея", "Монголія"(1927), віршований історичний роман "Скелька"(1930), збірник поезій "Золотий бумеранг"(1946), сповідання "Крокви над табором"(1931), романи "Сад Гетсиманський"(1950),"Огненне коло"(1953), п'єси "Морітурі", "Генерал", "Розгром", що викривали передусім більшовицький терор в Україні, памфлет "Чому я не хочу повертатися до СРСР"(1946), перекладений багатьма європейськими мовами. Опубліковано також публіцистичні розвідки - "Публіцистика. Доповіді, статті, памфлети, рефлексії, есе"(1947) та ін. Іван Багряний автор пісень "Марш Українських січових стрільців","За Україну", "Вставай, народе!" та ін.

Помер у м. Сант- Блазієн. Похований в містечку Новий Ульєм. На могилі встановлено пам'ятник.

Список використаних джерел і літератури:

1. Енциклопедія українознавства[головний редактор проф., д-р Володимир Кубійович].- Львів: Наукове товариство імені Т. Шевченка у Львові, 1993.- Т.І.- Репринтне відтворення 10- томного видання 1955- 1984 років.
2. Жулинський М. Іван Багряний / М. Жулинський // Слово і час. - 1991.- № 10; Лаврінєнко Ю. Іван Багряний - політичний діяч і письменник / Ю. Лаврінєнко // Українське слово: Хрестоматія української літератури та літературної критики ХХ ст.- К., 1993. - Т.2; Курас І. Ф. Короткий довідник з історії України / І. Ф. Курас, М. О. Багмет, І. І. Федьков, В. П. Шкварець та ін. - К.: Вища школа, 1994; Світ Івана Багряного. За матеріалами обласної науково- практичної конференції.- Чернігів, 1996; Сподарець М. П. Багряний - письменник і громадянин / До дев'яносторіччя з дня народження / М. П. Сподарець.- К.;1996 та ін.
3. Шевченко Л. А. Багряний Іван Павлович // Енциклопедія історії України / Л. А. Шевченко.- К.: Наукова думка, 2005.- Т. І.
4. Там само.

В. П. ШКВАРЕЦ

ОСМЫСЛИМ ВЕЛИЧИЕ ЛИЧНОСТИ И. БАГРЯНОГО – МАСТЕРА УКРАИНСКОГО СЛОВА, ПОЛИТИЧЕСКОГО ДЕЯТЕЛЯ, ПАТРИОТА УКРАИНЫ

В статье рассматриваются деятельность и творческое наследие Ивана Багряного - литератора, публициста, борца за свободу Украины.

Ключевые слова: И. Багряний, "Мастерская революционного слова", "Искусство украинского движения", "Слово".

V. P. SKVAREC

**COMPREHEND THE GRANDEUR OF PERSONALITY I. BAGRYANIY ,
THE MASTER OF UKRAINIAN WORD, POLITICAN FND
PATRIOT OF UKRAINE**

In this article examines the activities and creative inheritance of Ivan Bahryany- writer, publicist and fighter for freedom of Ukraine.

Keywords: I. Bagryaniy, "Workshop of revolutionary word", "Art of Ukrainian motion", "Word".